

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V TELČI

MĚSTSKÝ ÚŘAD PELHŘIMOV Investiční odbor		Spisový znak: 4111
Došlo dne: 20. 01. 2020		Ukládací znak: 1/11
Č. ev.: 4181/2020		Počet listů: 5
Č. j.: 07/295/2019-3	Zpracovatel: [signature]	
Č. dop.:	Počet příloh:	

MĚSTSKÝ ÚŘAD PELHŘIMOV

Investiční odbor – úsek památek
Mgr. Vladimír Staněk
Masarykovo nám. 1
393 01 PELHŘIMOV

Váš dopis čj. / ze dne: OI/295/2019-2 / 18. 11. 2019
Naše čj.: NPÚ-372/91388/2019
Vyřizuje: Terezie Vohralíková / 778735851
Spisový znak: 820.2

Telč 2. 1. 2020

Parkoviště za radnicí v Pelhřimově, par.c. č. 3310/1, k. ú. Pelhřimov, okres Pelhřimov, Kraj Vysočina. MPR Pelhřimov.

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Rekonstrukce parkoviště za radnicí.

Přílohy žádosti:

PD: „Úprava parkoviště v ulici Solní – Pelhřimov“, vyprac.: ARTPROJEKT, Jihlava spol. s r. o., Minoritské nám. 11, 586 01 Jihlava, č. zak.: 16-19-RP, datum: 09/2019.

Popis zamýšlených prací:

Projekt řeší úpravu stávajícího parkoviště sousedící s ulicí Solní. Stávající parkoviště je řešeno jako asfaltové. Původní povrch bude odebrán v celém rozsahu, odebrání bude do hloubky cca 15cm, stávající podkladní vrstvy budou ponechány a využity. Nový povrch parkoviště bude řešen z kamenných kostek a kamenných odseků.

Zpevněné plochy: Stávající zpevněné povrchy a obrubníky budou odbourány v celém rozsahu řešených ploch. Dále budou provedeny zátěžové zkoušky únosnosti stávajících podkladních vrstev parkoviště, v případě nevyhovující únosnosti budou podkladní vrstvy odebrány a nahrazeny šterkodrtí 0,63mm. Budou osazeny nové obrubníky do nových tvarů, obrubníky kamenné uloženy do betonového lože. Stávající podkladní vrstvy z původních zpevněných ploch budou nově rozhrnuty a přehutněny. Následně bude doplněna nová podkladní a ložná vrstva, která dorovná nerovnosti terénu a mírné výškové úpravy. V závěru budou umístěny finální kamenné povrchy.

Sadové úpravy: Pro nové zatravněné plochy, které budou v místech původních zpevněných ploch, bude nutné vybourat i stávající podkladní vrstvy ze zpevněných ploch a nahradit je zeminou určenou pro novou výsadbu zeleně a nového zatravnění. Nová výsadba – Javor mlč, kultivar 'Golden Globe' (*Acer platanoides* 'Golden Globe') 3 ks, Dřišťál Thunbergův, kultivar 'Kobold' (*Berberis thunbergii* 'Kobold') 19 ks, Dřišťál Thunbergův, kultivar 'Admiration' (*Berberis Thunbergii* 'Admiration') 17 ks, Cesmína var. maximowicziana (*Ilex maximowicziana* 'Impala') 15 ks.

Charakteristika věci / objektu / území:

Pozemek není kulturní památkou evidovanou na ÚSKP ČR, ale nachází se v MPR Pelhřimov, která byla prohlášena výnosem ministra kultury ČSR ze dne 10. září 1969 čj. 11. 764/69 – II/2 o prohlášení historického jádra města Pelhřimova za památkovou rezervaci.

Vlastní parkoviště se nachází v prostoru bývalého Tržního náměstí. Vzniklo jako ilegální stavba na městské náklady právě v historicky velmi hodnotném území, kde ještě před asanací v 70. letech, v místě parkoviště historicky probíhalo opevnění města, nebo se zde nacházel starý pivovar. V rámci projektu je navrženo provedení odlišného povrchu zpevněných ploch v místě založení původních hradeb.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Řešená plocha je pozůstatkem po asanačních zásazích ze 70. let 20. století. Z pohledu památkové péče se proto nejhodnotnější hmotné pozůstatky nachází pod terénem jako archeologické situace. Rekonstrukce stavu před radikální demolicí je z pohledu památkové péče již nemožná. Město Pelhřimov řídilo v 90. letech na tomto místě parkoviště a to bez povolení příslušných úřadů. Zavázalo se, že situaci napraví alespoň změnou povrchu, který je pro prostředí MPR zcela nevhodný – asfalt – a celý prostor revitalizuje tak, aby se co nejvíce začlenil do historického jádra města. Jelikož je tato poměrně velká plocha součástí poměrně malého výměru rezervace, je z pohledu památkové péče důležitý sám o sobě.

Technický stav věci /objektu / dotčené konstrukce:

Současný technický stav parkoviště odráží nekvalitu novodobých použitých materiálů.

Dosavadní stav projednání:

Ve věci revitalizace parkoviště bylo sjednáno investorem se všemi dotčenými orgány jednání o požadavcích jednotlivých orgánů na novou podobu i funkčnost. Na tomto jednání byl zástupcem odborné organizace upřednostněn návrh arch. Holuba (varianta A), který počítá se zadlážděnou stopou v šíři mezi oběma hradbami, nikoliv verzi s vydlážděným půdorysem, tedy dvěma pásy (varianta B). Investor rozhodl předložit ke správnímu řízení obě varianty.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že zamýšlené/posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:

1. Realizována bude varianta označená jako A, tedy ta, která navrhuje zadláždění celé plochy průběhu bývalých hradeb.

2. Kamenné obrubníky vyznačující jednotlivá stání budou zapuštěny do jedné úrovně s kostkami.
3. Nový mobiliář jako jsou lampy veřejného osvětlení, a odpadkové koše budou předmětem samostatného správního řízení.
4. Nebudou vysazeny nové 2 ks stromů v ostrůvcích zeleně u invalidních stání před č. p. 5 a nově zřízeného vstupu na parkoviště při ústí do ulice Školní.
5. Nebudou osazeny nové květináče na místo stávajících betonových na východní straně parkoviště u ulice Školní.

Zdůvodnění:

Předmětný prostor se nachází v MPR Pelhřimov, a proto je nutné postupovat dle platné legislativy zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění.

Předložená dokumentace navrhuje kompletní revitalizace parkoviště v Solní ulici. Úpravy zahrnují kompletní výměnu povrchů, nové rozložení parkovacích stání, v menší míře pak drobné sadové úpravy a v neposlední řadě instalaci dopravních značení a osazení nového mobiliáře. Požadavek zadavatele byl, aby se do prostoru propsala v minulosti asanovaná městská hradba, jejíž pozůstatek se nachází na konci parkoviště při ústí k budově děkanství.

Ad. 1. Z rozhodnutí investora a zástupců SPP bylo již v minulých letech rozhodnuto, že dlouho plánovaná revitalizace parkoviště v Solní ulici bude odrážet existenci asanované hradby v daném prostoru alespoň v půdorysné stopě. Prvotní záměr investora počítal s dvojicí různě širokých pruhů z kamenných odseků naznačujících průběh hradby. Zpracovatel návrhu společně se zástupci odborné organizace však upravil variantu do čitelnějšího návrhu zadláždění celého prostoru hradby včetně parkánu. Tato myšlenka se opírá o vrstvení reliktů minulosti a současné situace.

Cílem návrhu varianty A je zdůraznit myšlenou historii místa a dát mu znovu charakter. Obojí plní odkaz k hradbě, neboť nic jiného pro místo typického se zde nenacházelo (kromě budovy pivovaru, jehož rekonstrukce, případně rekonstrukce půdorysné stopy by představovala více fantazijních představ než obnovy reálného stavu) a zároveň řeší soudobý způsob užívání, a to zejména pěší, ale i pojezdové komunikační trasy a místa na stání.

Základní vrstva je odkaz k hradbě, která se na povrchu v materiálu nedochovala, a tedy není důvod k její archeologizaci a iluzivnímu vynášení na povrch - jakoby se dochoval. Hradba se v místě projeví symbolicky, nikoliv doslovně jako průběh dvou zdí, ale jako trasa, protože tou je hradba právě i v dochované části, na kterou parkoviště navazuje. Proto je důležité řešení návazností a možné plynulosti při pocházení. Pocitem hradby není její dávná neprostupnost, ale pohyb podél ní, v její trajektorii.

Nová vrstva reflektuje soudobý zájem na užitnosti místa a jeho přizpůsobivé organizaci, nalajnování. Vrstva se podřizuje té základní symbolické, přestože se děje nad ní. Podřízení se projevuje při zachování fungování v dodatečném akcentu (osvětlení), v přizpůsobivém materiálu a barevnosti povrchu, kromě pojezdu ji nechává víceméně nedotčenou. V pochozích trasách, kde se střetává s trasou hradby, hlavně nahoře v kolmé vazbě by se odlišná kostka nového chodníku (bez výškového rozlišení) mohla nenápadně prolnout i v trase hradby.

V neposlední řadě se odborná organizace přiklání k variantě A rovněž z důvodu snadnějšího provedení jednotlivých detailů střetu materiálů, přičemž varianta B i dle slov zpracovatele návrhu s sebou přináší komplikovanější a v důsledku méně estetické provedení.

Ad. 2. Detail oddělení jednotlivých stání byl v průběhu jednání konzultován a ze strany odborné organizace vzešel požadavek na zapuštění dělicích prvků tak, aby byla celá plocha určena pro parkování co nejvíce homogenní a co nejméně roztříštěná. Uvedená připomínka vychází z nespecifikování daného detailu v předkládané PD.

Ad. 3. Nově navržený mobiliář nebyl předmětem konzultací. V daném návrhu se odborná organizace nemůže ztotožnit s vhodností vybraného veřejného osvětlení, které je velmi moderní, až výstřední. Zejména z důvodu požadavku investora, aby vybraná svítidla pro prostor parkoviště později nahradila i zbylá stará pouliční svítidla v městské památkové rezervaci, považuje odborná organizace nový, vhodnější výběr světel, které budou respektovat historický ráz plošně chráněného území. Zamýšlené nově osazené odpadkové koše nejsou v předložené PD blíže specifikovány, proto by měl být jejich návrh předložený spolu se svítidly v novém správním řízení.

Ad. 4. Regulace nové zeleně proběhla již na základě ústních jednání a z pohledu odborné organizace je výsadba nových stromů v daném historickém prostředí zcela nevhodná. Řešené území neslouží jako park, ani klidové místo určené k rekreaci, a ani v minulosti nesloužil. Ačkoli se zde částečně ještě na císařském otisku stabilního katastru z roku 1824 zeleň objevuje, nekoresponduje její rozložení nijak s předloženým návrhem. Asanovaná plocha byla v minulosti doplněna o řadu sakur, které oddělují parkoviště od hlavní komunikace. Tento krok nelze z pohledu památkové péče hodnotit kladně, neboť vzrostlé stromy – navíc cizokrajného původu – nepatří do historických jader plošně chráněných měst. Proto je nežádoucí, aby se počet stromů – přestože se jedná o tuzemské druhy – navýšoval a vytvářely se nové v prostoru neukotvené ostrůvky drobné zeleně. Oba nově navržené stromy mají kolem sebe pouze minimum nezpevněné plochy (půdy) a byly by vystaveny extrémním stanovištním podmínkám.

Ad. 5. Při východní straně parkoviště u ulice Školní jsou v současné době osazeny betonové květináče z doby ilegálního zřízení parkovací plochy. Tyto květináče zpracovatel návrhu nechává vyměnit za nové, opláštěné masivními dřevěnými deskami s nosnou ocelovou vnitřní nádobou z pozinkovaného plechu. Existence stávajících květináčů však nikterak nelegitimizuje jejich opětovné osazení v jiném provedení. Rovněž nádoby s květinami/keři nemají v historickém prostředí své opodstatnění a začaly se v městském prostředí objevovat až mnohem později a to pro své sekundární využití – tedy že sloužily jako bariéry v ulicích pro pěší, případně zabraňovaly vjezdu vozidla na nevhodná místa. Z jednání s vlastníkem vyšlo najevo, že i květináče na parkovišti při ulici Školní mají plnit funkci zátarasů. Důvody pro jejich neumístění kromě kulturně-historických doplňují i ty z oblasti pěstebního opatření – při použití venkovních nádob (květináčů) pro výsadbu dřevin v městském prostředí je nutné brát v potaz, že nedostatek živin přístupných dřevinám v průběhu jejich vývoje od výsadby často zapříčiní tzv. „květináčový efekt“, tzn. nedostatečný prokořenitelný prostor a dále vysoké pH i nedostatek vody a vzduchu v půdě pro perspektivní růst dřevin.

Metodické podklady, literatura a ikonografie:

Archiv NPÚ, ÚOP v Telči.

Upozornění:

Upozorňujeme, že objekty jsou situovány na **území s archeologickými nálezy** ve smyslu § 22, odst. 2, zák. č. 20/1987, v platném znění. Při provádění jakýchkoliv zásahů do území s archeologickými nálezy (hloubení výkopů, apod.) na území České Republiky je povinností majitele (správce, uživatele) již v době záměru oznámit stavební činnost Archeologickému ústavu AV ČR Praha, v. v. i., Letenská 4, 118 01 Praha, (tel. 257 014 300) v případě území Čech, resp. Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., Čechyňská 363/19, 602 00 Brno (tel. 519 911 133) v případě Moravy a umožnit jemu nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického výzkumu dle § 22., odst. 1 a 2 cit. zákona. Formulář oznámení o stavebním či jiném záměru je dostupný rovněž na stránce <http://www.arup.cas.cz/cz/pamatkovaochrana/pro-stavebniky.html> a lze ho poslat elektronicky na e-mailovou adresu oznámení arupraha@arup.cas.cz. Pokud budou během prací zjištěny nepředvídané archeologické nálezy mimo záchranný archeologický výzkum, je stavebník povinen neprodleně oznámit tyto nálezy příslušnému stavebnímu úřadu a orgánu stavební památkové péče a učinit opatření nezbytná k tomu, aby nálezy nebyly poškozeny nebo zničeny, tzn. práce v místě nálezu přerušit – viz § 176 zákona č. 183/2006 Sb. – stavební zákon a § 23, odst. 2 a 3 zákona č. 20/87Sb., v platném znění. Organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů viz http://www.arup.cas.cz/cz/pamatkovaochrana/opravnene_organizace.html.

V rámci sadových a vegetačních úprav upozorňujeme na platné normy:

ČSN 83 9061: Technologie vegetačních úprav v krajině – Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích (datum účinnosti 01/03/2006).

ČSN 83 9021: Technologie vegetačních úprav v krajině – Rostliny a jejich výsadba (datum účinnosti 01/03/2006),

ČSN 83 9031: Technologie vegetačních úprav v krajině – Travníky a jejich zakládání (datum účinnosti 01/03/2006).“

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem o státní památkové péči.

S pozdravem

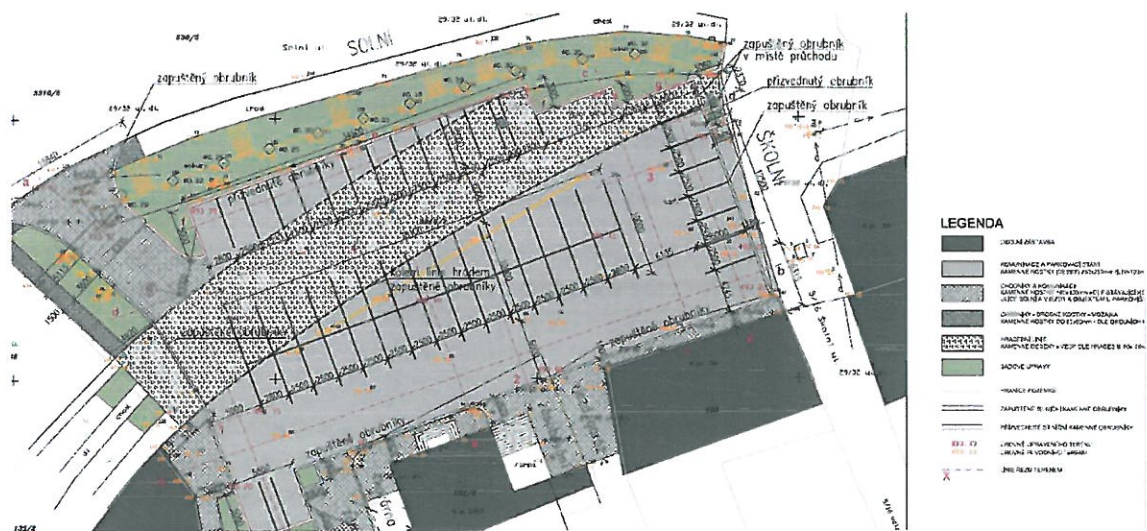
MgA. Jan Klimeš, Ph.D.

vedoucí odboru péče o památkový fond

Přílohy

(obr. 1) Řešené parkoviště v ul. Solní – letecký pohled na stávající stav (mapy.cz)

(obr. 2) Navržená varianta „A“ s celoplošným průběhem hradby i parkánu

